

Den 30. marts 2005
J.nr. 04-5019-00033

NOTITS

om

domstolenes adgang til i forældremyndighedssager at tage stilling til samværsspørgsmål – L 28 om én fælles indgang til opløsning af ægteskab og afklaring af uenighed om forældremyndighed (udmøntningen af kommunalreformen på det familieretlige område)

Det fremgår af § 30 a, stk. 2, i forslaget til ændring af lov om forældremyndighed og samvær, at når en forældremyndighedssag efter lovens § 9, stk. 2, eller § 12 indbringes for retten i medfør af den foreslåede bestemmelse i § 30 b, kan hver af forældrene anmode om, at også spørgsmål om samvær m.v. efter §§ 17 og 18 afgøres under retssagen.

Dette betyder, at domstolene i følgende tilfælde kan tage stilling til spørgsmål om samvær m.v. i forbindelse med en forældremyndighedssag: 1) i forbindelse med en sag om ophør af fælles forældremyndighed efter lovens § 9, stk. 2, og 2) i forbindelse med en sag om overførsel af forældremyndighed fra moderen til faderen ved dom efter loven § 12.

Adgangen til at få en domstolsafgørelse om samværet er således begrænset til sager om førstegangsafgørelser om forældremyndighed, og inddragelsesmuligheden foreslås ikke indført i senere sager efter lovens § 13 om overførsel af forældremyndigheden fra den ene forælder til den anden.

Såfremt der i disse tilfælde var den samme adgang for domstolene til at tage stilling til samværsspørgsmål, ville det indebære, at det altid ville være muligt at få dom om et samværsspørgsmål, når der er eneforældremyndighed, idet der ikke gælder processuelle eller tidsmæssige begrænsninger i adgangen til at anlægge en retssag om overførsel af forældremyndigheden fra den ene forælder til den anden.

Tankegangen er, at der ikke skal skabes adgang til at få pådømt samværsspørgsmål hos domstolene blot ved at rejse en sag om overførsel af en forældremyndighed, som tidligere er aftalt eller pådømt af domstolene. Derimod findes det – som beskrevet ovenfor – hensigtsmæssigt, at domstolene kan træffe afgørelse også om samvær m.v., når der første gang skal tages stilling til forældremyndighedens placering og dermed til den samlede fremtidige forældreforbindelse.

Følgende cases eksemplificerer problemstillingen:

Case 1:

BM og BF, der har to børn, er ikke gift med hinanden, men har levet sammen i 10 år. Forældrene har ikke aftalt fælles forældremyndighed over børnene, og BM har forældremyndigheden alene. I forbindelse med samlivsophævelsen er forældrene uenige om, hvor meget

børnene skal opholde sig hos hver af dem. Begge forældre ønsker at have børnene boende hos sig og ønsker sig derfor tillagt forældremyndigheden.

BF indleder en sag efter § 12, stk. 1, i lov om forældremyndighed og samvær og anmoder om, at forældremyndigheden over børnene overføres til ham. Anmodningen skal efter de foreslåede bestemmelser indgives til statsforvaltningen, hvor der vil foregå forligsbehandling. Lykkes det ikke for forældrene at blive enige om forældremyndigheden, kan dette spørgsmål indbringes for retten, jf. den foreslåede bestemmelse i § 30 b.

Under retssagen kan dommeren, hvis en af forældrene anmoder om det, også træffe afgørelse om samværet mv., jf. §§ 17-18 i lov om forældremyndighed og samvær.

Case 2:

BM og BF, der aldrig har boet sammen, har en datter på 4 år, som BM altid har haft forældremyndigheden over. Statsforvaltningen har gennem årene løbende truffet afgørelse om samværet og udvidet dette, efterhånden som datteren er blevet ældre. BF har nu samvær hver anden weekend fra fredag til søndag samt samvær i ferierne. Samværet aflyses ofte, og datteren udleveres i mange tilfælde først efter, at BF har rettet henvendelse til fogedretten. Herefter udleverer BM frivilligt datteren. BF er træt af besværet med at få samværet til at fungere og indleder en sag om overførsel af forældremyndigheden til sig efter § 13 i lov om forældremyndighed og samvær, idet han bl.a. påberåber sig BM's chikane af samværet.

Parterne bliver ikke enige under sagens behandling i statsforvaltningen, og sagen indbringes for retten. Samværsordningen kører videre. Retten kan ikke tage stilling til samværsordningen hverken under sagen eller i forbindelse med sagens afgørelse.

Case 3:

BM og BF, der ikke var gift med hinanden, flyttede fra hinanden i 2001, og BF anlagde en sag om overførsel af forældremyndigheden over deres 4-årige datter, som BM havde forældremyndigheden over, til sig. Retten traf dengang i medfør af § 12, stk. 1, i lov om forældremyndighed og samvær afgørelse om, at forældremyndigheden fortsat tilkom BM. I de følgende år har BF adskillige gange bedt statsamtet om at udvide samværet med datteren, mens BM har bedt om, at samværet ophæves eller indskrænkes. BF har også – uden grund – anmeldt BM til kommunen for ikke at passe datteren ordentligt. BF anmoder nu om, at forældremyndigheden over datteren overføres fra BM til ham i medfør af § 13 i lov om forældremyndighed og samvær.

Parterne bliver ikke enige under sagens behandling i statsforvaltningen, og sagen indbringes for retten. Samværsordningen kører videre. Retten kan ikke tage stilling til samværsordningen hverken under sagen eller i forbindelse med sagens afgørelse.

Case 4:

BM og BF, der har 1 barn (B), er gift med hinanden og ønsker ægteskabet opløst. I forbindelse med separationen indgår de ikke aftale om forældremyndigheden over B. Det betyder, at de efter ægteskabets ophør fortsat har fælles forældremyndighed. Det viser sig efter nogen tid, at BM og BF ikke kan blive enige om, hvor B skal bo og gå i skole osv. BM retter derfor henvendelse til statsforvaltningen med en anmodning om, at den fælles forældremyndighed over B ophæves og tillægges hende alene. BF protesterer, og det lykkes ikke forældrene at blive enige i statsforvaltningen. Sagen indbringes derfor for retten.

Under retssagen beder forældrene om, at retten – samtidig med afgørelsen om forældremyndighedens fremtidige placering – også træffer afgørelse om samværet mellem B og den af forældrene, som ikke får forældremyndigheden. Dermed kan der træffes en samlet afgørelse om B's fremtidige forældreforbindelse.

Case 5:

BM og BF, der sammen har to børn på henholdsvis 10 og 12 år, blev skilt i 1998. I forbindelse med samlivsophævelsen aftalte forældrene, at BM skulle have forældremyndigheden alene over begge børn, der skulle bo hos hende, mens BF skulle have hyppigt samvær i de perioder, hvor han ikke var på forretningsrejse i udlandet. Efter at BF havde fået andet arbejde og opholdt sig i Danmark hele året, blev samværet fastsat til hver anden uge fra torsdag efter skole/institution til mandag morgen samt i ferier m.v. BF havde ønsket mere samvær, men statsforvaltningen afslog dette.

Herefter anmoder BF om, at forældremyndigheden overføres fra BM til ham efter § 13 i lov om forældremyndighed og samvær. Det lykkes ikke parterne at blive enige under statsforvaltningens behandling af sagen, og denne indbringes derfor af BF for retten. Under retssagen kan dommeren alene tage stilling til spørgsmålet om forældremyndigheden over børnene, men derimod ikke til en evt. anmodning om ændring af samværsordningen.

Case 6:

BM og BF, der sammen har en datter på nu 13 år, blev skilt i 2000. Forældrene aftalte da, at BM skulle have forældremyndigheden over datteren, der skulle bo hos hende. Datteren ønsker nu selv i stedet at bos hos BF, og hun flytter hjem til ham, selvom BM, der har forældremyndigheden, ikke er enig.

BF anmoder om, at forældremyndigheden over datteren overføres til ham efter § 13 i lov om forældremyndighed og samvær. Det lykkes ikke parterne at blive enige under statsforvaltningens behandling af sagen, og sagen indbringes derfor for retten. Retten afholder en samtale med datteren og overfører derefter forældremyndigheden til BF efter § 13 i lov om forældremyndighed og samvær. I denne situation kan retten ikke tage stilling til samværs spørgsmålet.